

Mr Siniša Rankov

SISTEMI VELIKIH PLAĆANJA U SVETSKOJ BANKARSKOJ INDUSTRIJI

Knjiga je sistematizovana u ukupno 8 poglavlja. Sadržaj knjige je ključno određen sa prva 4 poglavlja, koja su tematski integrisana sa određenim ciljem i namerom autora da se pre prikaza i analize dominantnih SVP daju odgovori na ključna pitanja: uloge SVP, funkcionisanje sistema plaćanja, infrastrukture sistema plaćanja, linije subjekata koji se pojavljuju u lancima plaćanja, organizacije SVP i upravljanje rizicima u SVP.

Prva tri poglavlja su sinteza sagledavanja mesta, uloge i značaja sistema plaćanja (posebno sistema velikih plaćanja - SVP) u nacionalnim okvirima, kao baznom referentnom finansijskom uticaju, sa posebnim prikazom uticaja nacionalnih SVP na globalne finansijske tokove.

U prvom poglavlju definiše se Sistem Velikih Plaćanja kao finansijska infrastruktura NE (Nacionalne Ekonomije)

i garant finansijske stabilnosti i realizacije ukupnih obaveza i potraživanja FI (Finansijskih institucija) i NFI (NeFinansijskih institucija) generisanih iz poslovnih odnosa.

U poglavlju 1.0 izdvajaju se dve najvažnije definicije, koje daju odgovor na suštinska pitanja:

Šta predstavlja sistem plaćanja?

Šta je po definiciji sistemski važan

Autor knjige "Sistemi velikih plaćanja" mr Siniša Rankov

plaćanja i tendencije

- *Analizirani globalni rizici u svetskoj finansijskoj industriji*
- *Izvršene procene kretanja i tendencija (na bazi aktuelnih podataka o broju transakcija i vrednosti sredstava koji se realizuje u SVP) po instrumentima plaćanja i ukupno*

Poglavlje 4.0. predstavlja osnov sadržaja knjige i najvažniji je segment knjige. Sadrži pojedinačne prikaze 10 najvažnijih sistema velikih plaćanja, sa potrebnim infrastrukturnim, bankarskim, finansijskim, pravnim i statističkim podacima sistema plaćanja i dovoljnim prikazom operativnih procesa i razvojnim detaljima kao bazom za buduće prognoze kretanja u predmetnim sistemima velikih plaćanja. U analizi pojedinačnih SVP, autor razmatra ključne procese za redovan operativni rad i budući razvoj:

- *Zakonodavni okvir, instrumente plaćanja, kriterijume za prijem;*
- *Modele plaćanja, vrste računa, vrste transakcija, kontrole plaćanja, opoziv plaćanja, upite;*
- *Procese obračuna i poravnanja, upravljanje likvidnošću, upravljanje redovima čeka, upravljanje rizikom, upravljanje sistemom plaćanja (informaciona tehnologija), upravljanje razvojnim projektima.*

Klasifikacija na značajne i manje značajne SVP u svetskoj finansijskoj industriji je određena kapacitetima ekonomija zemalja kojima SVP pripadaju. Ekonomski najrazvijenije zemlje imaju ključnu ulogu u finansijskoj industriji u svetu (*razvojno, tehnološki i operativno*) i analogno potencijalima NE i njihovi SVP predstavljaju dominantne sisteme plaćanja u svetskom bankarstvu i ekonomiji.

Sa promocije knjige u Udruženju banaka Srbije
26. juna ove godine

Autor je pored nacionalnih SVP, čija je struktura ipak svedena određenim limitima na nacionalni domen (bez obzira na njihov multinacionalni finansijski i tržišni uticaj: FEDWIRE, CHIPS, CHAPS; RTGS+, TBF, BI-REL, BOJ-NET) prikazao jedan stvarni transnacionalni SVP EU Target2.

Target 2 (T2) je novi SVP EU koji je projektovan kao integrisani IT sistem sa centralnom tehničkom infrastrukturom SSP (*Single Shared Platform*) i bankarskim servisima koji su projektovani da zadovolje kompleksne finansijske i bankarske usluge ESCB, NCB i bankarske zajednice EU.

Platforma je bazirana na efikasnosti moderne tehnologije i infrastrukture i visokoj standardizaciji bankarskih instrumenata i finansijskih transakcija kompletno baziranih na potrebama ESCB, NCB i finansijsko komercijalne industrije. T2 sistem ima za cilj maksimiranje efekata kompleksnih sistema upravljanja finansijskim i ukupnim resursima:

- *Najsavremeniji modeli u upravljanju likvidnošću;*
- *Fleksibilan i integrisan interface T2 sa dr. sistemima plaćanja u EU i van nje;*
- *Obaveznom funkcionalnom harmonizacijom;*
- *Visoka bezbednost sistema i njegovih baznih servisa (high resilience);*
- *Održavanje kontinuiteta ukupnog finansijskog poslovanja (business continuity).*

U poglavlju 5.0. prikazane su strukture SVP, lanci plaćanja i transakcioni ciklusi za MT103 i MT202 SWIFT poruke sa ciljem praktičnog tumačenja pojedinih transakcija između subjekata u lancima plaćanja, modelom referenciranja naloga i mapiranja sadržaja naloga u SVP.

Poglavlje 6.0. daje prikaz infrastrukture plaćanja, SWIFT tehnologije i mreže i objašnjenja pojedinih servisa na SWIFT mreži i pojave rizika u SWIFT mreži.

Pregled literature, pregled slika, dijagrama, tabela, tumač oznaka i internet adrese, dati su detaljno u poglavlju 7.0.

Statistika (*dijagrami sa prikazom trendova*) je tema poglavlja 8.0. U poglavlju su dati pojedinačni prikazi kretanja u nacionalnim sistemima velikih plaćanja, uključujući i kretanja i trendove za RTGS-nacionalni SVP pod kontrolom NBS.